

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

627. meddelelse. 15. oktober 1959

A. Forsøgsresultater

Forsøg med sildige kartoffelsorter

1955—58

Forsøgene har omfattet en række sorter af hollandsk og tysk oprindelse, der er sammenlignet med to her i landet meget udbredte sorter, Dianella og Alpha. Afprøvningen er gennemført på let lerjord ved Lyngby, på god sandjord ved Borris fra 1957 og på lettere sandjord ved Jyndevad, Lundgaard, Studsgaard og Tylstrup.

Læggematerialet er fremavlet og opbevaret ved Tylstrup og leveret forsøgsstederne i størrelsen 35-55 mm. Ved lægning har kartoflerne været let forspiret for at sikre en ensartet fremspiring og plantebestand. Der er normalt gennemført to forebyggende sprøjtninger mod skimmel. Forsøget i 1957 ved Jyndevad er kasseret på grund af sandflugt med påfølgende frostskaade.

I nedenstående oversigt er gennemsnitsresultaterne anført. Læggekartoflerne er fradraget vægtudbyttet af knolde. Ved forholdstalberegningen er Dianella sat = 100.

Sort	hkg pr. ha		Forholdstal		pct. udbytte			g pr. knold	
	knolde	tørst.	knolde	tørst.	over 55 mm	35-55 mm	under 35 mm		
1955-56, 10 forsøg									
Dianella	315	72.7	100	100	37	55	8	23.1	62
Alpha	309	66.0	98	91	39	54	7	21.3	62
Libertas	248	57.4	79	79	25	65	10	23.2	52
Zeeburger	279	63.2	89	87	23	68	9	22.6	50
Noordstar	209	46.7	66	64	16	71	13	22.4	44
1956-58, 16 forsøg									
Dianella	340	79.3	100	100	37	56	7	23.5	73
Alpha	351	75.8	103	94	44	52	4	21.5	82
Rød Ankergaard ...	298	74.7	88	94	23	68	9	25.1	60
1957-58, 11 forsøg									
Dianella	325	77.9	100	100	36	58	6	24.0	70
Alpha	344	73.9	106	95	42	54	4	21.5	82
Capella	334	81.6	103	105	31	61	8	24.4	68
Børgers 879/49	353	85.1	109	109	20	72	8	24.1	61

Udbytte og knoldstørrelse

De tre hollandske sorter, Libertas, Zeeburger og Noordstar, der har været med i 2 års forsøg, 1955-56, har alle givet lavere knold- og tørstofudbytte end både Dianella og Alpha. I forhold til Dianella har mindreudbyttet været 11-34 pct. af knolde og 13-36 pct. for tørstof. Rød Ankergaard har i 3 års

forsøg, 1956-58, af knolde og tørstof givet henholdsvis 12 og 6 pct. mindre end Dianella. De to tyske sorter Capella og Børgen 879/49, der indgik i 1957, har i 2 års forsøg givet henholdsvis 3 og 9 pct. større knoldudbytte end Dianella. Merudbyttet af tørstof er af samme størrelsesorden. Tørstofprocenten har været højest hos Rød Ankergaard og Capella og lavest hos Alpha, Zeeburger og Noordstar.

Udbyttets fordeling i de enkelte sorteringer samt knoldvægten viser, at ingen af de prøvede sorter kommer på højde med Alpha og Dianella med hensyn til knoldstørrelse, og sorterne Noordstar, Rød Ankergaard og Børgen 879/49 må karakteriseres som småknoldede.

Tidlighed, sygdomme og kogekvalitet

Foruden bestemmelse af udbyttet er der foretaget bedømmelse af tidlighed, modtagelighed for skimmel på toppen, indvendige rustpletter samt kogekvalitet, idet sorterne i visse tilfælde finder anvendelse til spisebrug. Resultatet fremgår af nedenstående oversigt.

Sort	Tidlighed		pct. knolde med rust- pletter	Smag 0—10, 10 = bedst	Udkogn. 0—10, 10 = helt udkøgt	Mørk- farvning 1—10, 10 = helt sort
	1 = tidligst sildigst	0 = ikke anгр. 10 = ødelagt				
Dianella	8.6	5.2	6	5.0	1.0	3.9
Alpha	8.0	5.9	23	6.2	0.7	3.3
Libertas	8.1	5.3	1	5.8	0.8	3.0
Zeeburger	8.3	2.9	1	5.8	1.9	2.8
Noordstar	6.9	1)	0	6.3	3.0	2.6
Dianella	7.6	6.1	9	5.5	1.8	3.8
Alpha	7.3	6.4	18	7.2	1.3	3.0
Rød Ankergaard	8.3	2.1	4	5.0	2.7	3.0
Dianella	7.4	6.2	12	5.8	2.3	3.5
Alpha	7.2	6.4	19	7.0	1.5	2.6
Capella	8.1	2.8	1	6.0	3.5	2.4
Børgen 879/49	8.5	0.4	0	5.8	4.8	2.7

1) nedvisnet før skimmelen kom.

Noordstar modner væsentlig tidligere end de øvrige sorter. Alpha og Libertas er ens og lidt tidligere end Zeeburger og Dianella. De sildigste er Capella, Rød Ankergaard og Børgen 879/49. De tre sidstnævnte sorter har været mindst angrebet af skimmel på toppen, og Alpha har haft væsentlig flere rustangrebne knolde end de øvrige sorter. Hvad spisekvalitet angår, ligger Alpha væsentligt over de øvrige sorter. Sorternes forhold overfor de stærke vira er fra 1958 undersøgt ved Lyngby i specielt anlagte smittforsøg. Ved kontrol dyrkning i 1959 har Alpha og Børgen 879/49 vist størst, Rød Ankergaard, Dianella og Capella mindst modtagelighed for bladrulesyge. Alpha, Dianella og Rød Ankergaard har haft en væsentlig højere angrebsprocent af stærk mosaik end de øvrige sorter, Børgen 879/49 har ikke været angrebet.

Holdbarhed og tilbøjelighed til spiring

Til undersøgelse af sorterens holdbarhed under opbevaringen og tilbøjelighed til spiring er der om efteråret udtaget en prøve på 50 kg sunde kartofler af hver sort i størrelsen 35/55 mm. Opbevaringen er sket i kasser i kartoffel-

kælder til marts-april, hvor knoldene er undersøgt for rådpletter og spiring. Gennemsnitsresultatet af undersøgelsen fremgår af følgende oversigt.

Sort	År	pct. knolde med våde pletter			Karakter for spiring, 0—5, 0 = uspiret, 5 = 2 cm lange spirer
		anvendelig til spisebrug	mindre end $\frac{1}{4}$ af knolden	større end $\frac{1}{4}$ af knolden	
Dianella	1955—56	98.1	1.5	0.4	1.5
Alpha	»	97.9	1.7	0.4	0.2
Libertas	»	98.0	1.3	0.7	0.5
Zeeburger	»	98.2	1.5	0.3	0.4
Noordstar	»	98.5	1.1	0.4	1.3
Alpha	1956—58	98.1	0.8	1.1	0.8
Dianella	»	98.9	0.8	0.3	1.7
Rød Ankergård	»	97.4	0.9	1.7	0.3
Alpha	1957—58	97.7	0.9	1.4	0.1
Dianella	»	98.6	1.0	0.4	1.5
Capella	»	90.6	3.6	5.8	0.9
Børgen 879/49	»	97.8	1.2	1.0	1.0

Det ses, at Dianella har vist god holdbarhed, medens der for Capella er konstateret størst svind. Tilbøjelighed til spiring har været mindst hos Alpha, Rød Ankergaard, Libertas og Zeeburger. Dianella har haft længere spirer end de øvrige sorter.

Oversigt over sorterne

Alpha (J. C. Dorst, Holland). Afstamning: Paul Krüger×Preferent. Udbyttet af knolde er ret højt, af tørstof middel. Knoldene er store, runde med flade øjne. Kødfarven gul. Huden hvid. Blomsterfarven lys rødviolet. Er brokimmun.

Dianella (v. Kameke, Tyskland). Afstamning: Procentragis×Pepo. Udbyttet af knolde og tørstof er højt. Knoldene er store, runde med ret flade øjne. Kød- og hudfarve hvid. Blomsterfarven violet. Er brokimmun.

Libertas (B. E. Veenhuizen, Holland). Afstamning: Record×(Souvenir×Bato). Udbytte af knolde og tørstof ret lavt. Knoldene er runde med ret dybe øjne. Kødet er gult og huden hvid. Blomsterfarven er violet. Sorten er brokimmun. Er ikke i handelen.

Zeeburger (G. S. Mulder, Holland). Afstamning: Noordeling×Alpha. Udbyttet af knolde og tørstof er middel. Knoldene er runde med ret dybe øjne, gult kød og hvid hud. Blomsterfarven er lys violet. Brokimmun. Er ikke i handelen.

Noordstar (G. S. Mulder, Holland). Afstamning: Noordeling×Alpha. Lavt udbytte af såvel knolde som tørstof. Knoldene er rundovale med ret flade øjne. Gult kød og hvid hud. Blomsterfarven er hvid. Brokimmun. Er ikke i handelen.

Rød Ankergaard. Afstamning: ukendt. Udbyttet af knolde er under middel, men af tørstof ret højt. Knoldene er små, runde med ret flade øjne, gult kød og rød hud. Blomsterfarven er violet. Sorten er brokimmun.

Capella (Nordtysk planteforædling, Tyskland). Afstamning: Edda×(Industrie×Polanin). Højt knold- og tørstofudbytte. Knoldene er middelstore, rundovale, flade, med ret flade øjne, lysegult kød og hvid hud. Blomsterfarven er hvid. Sorten er brokimmun. Er ikke i fri handel, afprøves yderligere.

Børgen 879/49 (Børgen og Behm, Tyskland). Afstamning: Aquila×Demissum hybrid. Udbyttet af knolde og tørstof er højt. Knoldene er små, runde, flade, med ret flade øjne, gult kød og hvid hud. Blomsterfarven er violet. Er brokimmun. Sorten, der ikke er i handelen, afprøves yderligere.

Sort og antal forsøg	Lyngby		Borris		Jyndevad		Lundgård		Studsgård		Tylstrup		Alle stationer	
	knolde	tørst.	knolde	tørst.	knolde	tørst.	knolde	tørst.	knolde	tørst.	knolde	tørst.	knolde	tørst.
<i>1955—56, 10 forsøg</i>														
Alpha	326	69.2	—	—	269	52.9	279	59.1	286	60.8	388	87.9	309	66.0
Dianella	327	73.9	—	—	291	62.9	276	64.7	287	65.8	396	96.1	315	72.7
Libertas	244	55.5	—	—	221	48.1	238	55.9	224	51.1	312	76.3	248	57.4
Zeeburger	285	64.5	—	—	248	51.6	272	60.6	244	54.8	349	84.7	279	63.2
Noordstar	177	43.2	—	—	160	31.5	225	50.1	210	46.3	273	62.6	209	46.7
<i>1956—58, 16 forsøg</i>														
Alpha	332	71.6	360 ¹⁾	75.2 ¹⁾	283 ¹⁾	53.7 ¹⁾	375	84.4	333	71.7	402	87.7	351	75.3
Dianella	356	82.7	318 ¹⁾	74.7 ¹⁾	266 ¹⁾	55.1	337	84.4	319	74.4	411	97.4	340	79.8
Rød Ankergaard	267	66.5	293 ¹⁾	73.9 ¹⁾	269 ¹⁾	59.3	319	84.6	273	67.8	353	90.9	298	74.7
<i>1957—58, 11 forsøg</i>														
Alpha	310	67.6	360	75.2	272 ²⁾	53.4 ²⁾	376	85.5	322	69.4	389	82.5	344	73.9
Dianella	341	80.6	318	74.7	239 ²⁾	52.2 ²⁾	328	83.0	296	68.7	387	90.5	325	77.9
Capella	318	77.1	345	83.9	314 ²⁾	73.8 ²⁾	360	94.7	300	70.8	360	85.9	334	81.6
Børgers 879/49	338	81.8	407	95.9	309 ²⁾	69.5 ²⁾	361	95.0	326	77.3	358	83.5	353	85.1
Forholdstal ³⁾														
Alpha	100	94	—	—	92	84	101	91	100	92	98	91	98	91
Dianella	100	100	—	—	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Libertas	75	75	—	—	76	76	86	86	78	78	79	79	79	79
Zeeburger	87	87	—	—	85	82	99	94	85	78	88	88	89	87
Noordstar	54	58	—	—	55	50	82	77	73	70	69	65	66	64
Alpha	93	87	113	101	106	97	111	100	104	96	98	90	103	94
Dianella	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Rød Ankergaard	75	80	92	99	101	108	95	100	86	91	86	93	88	94
Alpha	91	84	113	101	114	102	115	103	109	101	101	91	106	95
Dianella	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Capella	93	96	108	112	131	140	110	114	101	103	93	95	103	105
Børgers 879/49	99	101	128	128	129	133	110	114	110	113	93	92	109	109

1) Kun 2 år

2) » 1 år

3) Dianella = 100.